

Otázka: Nebankovní instituce finančního systému

Předmět: Finance, ekonomie, bankovníctví

Přidal(a): Pospec

Nebankovní instituce sektoru bankovníctví

spořitelní a úvěrová družstva

- označované také jako „družstevní záložny“ nebo „kampeličky“
- jsou právnické osoby s neuzavřeným počtem členů, fungující na členském principu. Jejich činnost je upravena zákonem o *spořitelních a úvěrních družstvech*
- Družstevní záložna je družstvo, jež poskytuje různé finanční služby, podobně jako banka
- Je tedy možné u něj vést běžný nebo spořicí účet, uložit peníze na termínovaný vklad nebo žádat o úvěr
- Záložnám se lidově říká kampeličky podle Františka Kampelíka, který je zpopularizoval v polovině 19. století. Největšího rozmachu dosáhly přibližně o sto let později
- k roku 2022 je v ČR aktivních 9 družstevních záložen
- Artesa, spořitelní družstvo; Citfin spořitelní družstvo; České spořitelní družstvo; Československé úvěrní družstvo; Družstevní záložna Kredit
- Zásadním rozdílem oproti bankám je skutečnost, že služeb záložny mohou využívat pouze členové družstva

leasingové společnosti

- Leasingem se rozumí forma podnikání, jehož podstatou je pronájem výrobků a výrobních prostředků na určité období na základě úhrady leasingových poplatků formou splátek
- Uplatňuje se zejména u předmětů dlouhodobé spotřeby, ale i ve službách. Nahrazuje investování a jeho předmětem může být jakýkoliv hmotný i nehmotný majetek
- Leasing nabízí specializované leasingové společnosti nebo bankovní ústavy
- Podstatou leasingu je smlouva, podle níž jedna strana s podnikatelským záměrem (leasingová společnost) a za úplatu poskytne druhé straně - tzv. leasingovému nájemci - jím vybraný předmět do užívání

tři typy leasingu

operativní leasing

- účelem je dočasné používání předmětu leasingu bez přenosu většiny rizik a užitků spojených s vlastnictvím předmětu leasingu
- jakéhokoliv smluvního nároku na možný přechod vlastnictví předmětu leasingu na nájemce
- Leasingová společnost na sebe bere také péči o splnění zákonných požadavků jako je silniční daň, poplatek za rádio a zákonné pojištění
- Jedná se tedy o dlouhodobý pronájem

finanční leasing

- účelem je dlouhodobé užívání předmětu leasingu s:
- přenosem rozhodující části nebo i všech rizik a užitků spojených s vlastnictvím předmětu leasingu na nájemce
- s právem či povinností převodu vlastnictví předmětu leasingu na nájemce za cenu obvykle podstatně nižší než tržní nebo s právem uzavření další leasingové smlouvy za podstatně výhodnějších podmínek
- předmět je po celou dobu majetkem financující (leasingové) společnosti a teprve na konci leasingu přechází vlastnictví na zákazníka

zpětný leasing

- účelem je řízení toku hotovosti (financování) nájemce přičemž:
- dodavatelem předmětu leasingu je nájemce, který předmět leasingu obvykle již užívá (tzn. leasingová společnost od majitele/nájemce předmět odkoupí a zpětně mu jej prodá

- na splátky)
- všechna rizika zůstávají na nájemci
- na konci předmět leasingu přechází zpět na nájemce

nebankovní poskytovatelé úvěru - spotřebitelské úvěry, P2P půjčky, RPSN

- je právnická osoba, která je oprávněna poskytovat spotřebitelský úvěr na základě oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, které jí udělila Česká národní banka
- Na základě novely zákona o spotřebitelském úvěru musely do 1. března 2017 všechny firmy, které chtěly úvěry poskytovat nebo zprostředkovávat, požádat o licenci ČNB. Poskytovatelů či zprostředkovatelů úvěrů bylo podle odhadů v té době asi 55 000. Žadatelů bylo pouze 108
- Požadavky ČNB pro licenci jsou kapitál 20 milionů korun, prokazatelnost peněz, důvěryhodnost vedení firmy či předpisy upravující podnikání
- Spotřebitelským úvěrem se obecně rozumí jakýkoliv úvěr k financování nepodnikatelských výdajů, který je poskytován spotřebiteli. Je to tedy účelový či neúčelový úvěr, úvěr na bydlení včetně hypotéky i leasing

Úvěry

Účelový

- předem dáno, k čemu bude úvěr využit, např. modernizace domu, nákup auta apod.
- mívá nižší úrokovou sazbu než neúčelový

Neúčelový

- úvěr může být využit na cokoli, bez udání bližších specifikací
- např. rychlý úvěr bez udání účelu, úvěrový rámec na běžném účtu (kontokorentní úvěr), kreditní karta
- obvykle dražší než účelový úvěr, vyšší úroková sazba
- Trh spotřebitelských úvěrů prochází technologickou proměnou, kdy rozšíření internetu a sdílených služeb umožnilo vznik P2P platform

- P2P půjčky- „peer to peer“, lidé půjčují lidem
- Půjčky P2P zprostředkovávají finanční společnosti, které na svém webu umožňují zveřejňovat žádosti o úvěr a nabídku těch, kteří chtějí úvěr poskytnout, a tak zhodnotit své volné peníze

Subjekty v úvěru

- žadatel- dlužník, uvádí na co si chce půjčit, takže jde
- obvykle o účelový úvěr
- investor- věřitel, obvykle mohou půjčit jednomu zájemci jen malou částku, takže celý úvěr poskytne mnoho malých investorů
- zprostředkovatel-
- účtuje za tuto službu poplatky (obvykle oběma stranám)
- poskytuje základní právní servis, vyřizuje administrativu a uzavření smluv
- především však zajišťuje hodnocení úvěruschopnosti dlužníků
- v případě nesplácení upomíná dlužníka případně zabezpečuje vymáhání

Nové přístupy poskytování půjček

- na webu zprostředkovatele žadatel o peníze zadá maximální úrokovou sazbu, kterou je ochoten přijmout. Budoucí věřitelé nabízejí, za jakých podmínek jsou ochotni půjčit. Jde vlastně o princip aukce
- budoucí věřitel si vybírá, komu poskytne úvěr ze žádostí, které jsou právě aktuální. Rozhoduje se podle popisu účelu a hodnocení úvěruschopnosti, dříve Zonky (dnes už skončilo)
- úrok závisí na konkrétních investorech i na samotné platformě
- Zonky měli úrok mezi 4,99 až 19,99 %
- Bankerat má úrok mezi 4,99 až 19,99 %, to je způsobeno tím, že se soustředí zejména na klienty, kterým již banky půjčit nechtějí
- RPSN- je ukazatel, který pomáhá porovnávat cenovou výhodnost či nevýhodnost úvěrů - udává procentuální podíl z dlužné částky, který musí spotřebitel zaplatit za období jednoho roku na úrocích a poplatcích navíc.